

D ů v o d y:

»Odepřítí« plnění povinností rozhodčího soudce § 583 čís. 2 c. ř. s.) znamená, výslovně nebo mlčky prohlásiti, že povinností těch plniti nebude. Na důvodu, proč jich plniti nebude, nezáleží. Možná, že rozhodčí nemá krom své vůle žádného důvodu, možná, že má důvod, pro který dokonce povinnosti ty plniti ani nemůže. Po důvodu zákon se neptá, staví jediné na skutečnost odepření. Důvod přijde na přetřes teprv, jde-li o to, má-li rozhodčí straně nahraditi škodu odepřením způsobenou, neboť tu teprv rozvine se otázka, bylo-li odepření zaviněné či nezaviněné (§ 584, odstavec druhý, c. ř. s.). Při tomto pojetí výrazu »odepřítí« jde pak ovšem o srovnání předpisu § 583 čís. 2 s předpisem § 581 odstavec první c. ř. s., jenž rovněž předpokládá, že rozhodčí odepřel plnění svých povinností. První předpis opravňuje stranu k návrhu na zrušení smlouvy o rozsudím, druhý k žádosti na jmenování jiného rozsudího. Obě práva ač nemohou vedle sebe obstáti i jest otázkou, které má přednost, když obě jsou v rozporu t. j. jedna strana navrhuje to a druhá ono, jako se zde stalo. O odpověď nemůže být logicky sporu. Právo na zřízení nového rozsudího předpokládá, že smlouva o rozsudím trvá. Navrhuje-li tedy jedna strana zřízení nového rozsudího, druhá strana však, užívajíc svého práva na zrušení smlouvy, prohlašuje, že ji zrušuje, je tím návrhu první strany na zřízení nového rozsudího odňat zákonný podklad, ježto smlouva dále netrvá. Zrušení smlouvy závisí tudíž v takovém případě jediné na vůli druhé strany. Zákon sice vyjadřuje se tak, jakoby zrušení nastávalo teprv výrokem soudu (§ 583) a nikoliv již prohlášením strany, avšak zákon nezůstává to uvážení soudu, chce-li či nechce-li zrušující výrok vynést, nýbrž ukládá mu, že zrušení vysloviti musí, takže prohlášení strany, že smlouvou dále vázána býti nechce, jest konstitutivní, výrok soudu na jeho základě učiněný pak pouze deklaratorní. Uplatňuje-li tedy jedna strana právo na zrušení smlouvy, nemůže oproti tomu strana druhá žádati zřízení nového rozsudího, ježto zřízení rozsudího odpadá, zanikne-li smlouva sama.

Čís. 1809.

Vrchní správa státních statků není oprávněna stěžovati si do usnesení, jímž rozhodnuto bylo o požadovacím právu drobných pachtýřů k pozemkům, dříve c. a k. rodinného fondu nyní Československého státu.

(Rozh. ze dne 5. září 1922, R I 989/22.)

Do usnesení prvního soudu, jímž uznán nárok drobných pachtýřů, by jim byly dle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., postoupeny do vlastnictví pozemky dříve c. a k. rodinného fondu nyní Československého státu, vznesla stížnost vrchní správa státních statků. Rekursní soud stížnost odmítl. **D ů v o d y:** Jde o nároky drobných pachtýřů na postoupení vlastnictví k pozemkům původně c. a k. rodinného fondu, nyní Československého státu dle zákona z 12. srpna 1921, čís. 364 sb. z. a n., zejména § 1 čís. 1 a § 3 čís. 3. Dle služební instrukce pro finanční prokuratury (nař. min. ze dne 9. března 1898, čís. 41 ř.

zák. a nař. vlády ze dne 4. června 1919, čís. 313 sb. z. a n.) jest toliko finanční prokuratura oprávněna zastupovati jmění toho druhu před soudem byť i dle § 12 zákona o drobných pachtýřích čís. 318/1919 nároky pachtýřuv hospodářské správě ohlásiti bylo a dle § 15 téhož zák. tato správa výsledek jednání s pachtýři okresnímu soudu oznámiti mohla. Bylo tedy na finanční prokuratuře, by podala rekurs proti usnesení, jehož doručení též jí okresním soudem nařízeno bylo. Vrchní správa není k stížnosti oprávněna a bylo tudíž stížnost zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl stížnosti do odmítacího usnesení.

Důvody:

Podle § 9 nesp. říz. jest ovšem oprávněn stěžovati si do rozhodnutí v řízení nesporném každý, kdo se soudním opatřením považuje za stížena ve svých právech. Ve svých právech za zkrácena může se však považovati jen, kdo jest způsobilým práva míti. Vrchní správa státních statku není právnickou osobou, není způsobilou k právům, majetek jí ke správě svěřený není majetkem jejím, nýbrž majetkem státním. Není správně, tvrdí-li stížnost, že každý zásah do majetku jí svěřeného jest zásahem do její právní sféry, neboť vrchní správa subjektivních práv k státnímu majetku nemá a nabýti jich nemůže. Zda se stěžovatel považuje za stížena soudním usnesením, jest ovšem ponecháno jeho posouzení, zda však jest tu právo jeho, které by rozhodnutím soudním mohlo býti dotčeno, posuzuje soud, zkoumaje oprávnění stěžovatelova ku stížnosti. Jest tudíž přisvědčiti názoru rekursního soudu, že vrchní správa státních statků není oprávněna, stěžovati si vlastním jménem do soudního usnesení.

Čís. 1810.

Pro žalobu opoziční, směřující proti exekuci vyklizením najatého bytu, neplatí kratší lhůty § 575 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 5. září 1922, R I 1068/22.)

Proti exekuci na vyklizení bytu vznesl dlužník žalobu opoziční, již domáhal se dodržení nájemní smlouvy. Procesní soud prvního stupně žalobu zamítl, odvolací soud odmítl žalobcovo odvolání, ježto bylo podáno po uplynutí 8 denní lhůty § 575 c. ř. s. Nejvyšší soud zrušil odmítací usnesení a nařídil soudu odvolacímu, by žalobcovo odvolání vyřídil jako včas podané.

Důvody:

Žaloba opoziční, o jakouž jde, nepatří k žalobám na zrušení nebo pominutí nájemních smluv (§ 574 c. ř. s.), ježto právě naopak domáhá se zachování nájemní smlouvy, nespadá pod předpis § 575 odstavec první c. ř. s., neplatí tedy v řízení o ní odvolací lhůta osmidenní nýbrž 14 denní a bylo proto odvolání proti rozsudku dne 22. května 1922 doručenému dne 6. června 1922 podané vzhledem na svátek dne 5. června včasné.